

Navigating Mis- and
Disinformation at an Older Age

MEDIAVINOUMAN ETSINTÄ

TUNNISTUSLISTA JA ESIMERKKEJÄ

Nordplus

Vanhustyön keskusliitto
CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÄL RY

Medardo Čoboto
trečiojo amžiaus universitetas

Mediavinouman etsintä

Oletko nähnyt viimeaikoina otsikkoa, joka tuntui liioitellulta, epärealistiselta tai tarkoituksella provosoivalta?

Tässä harjoituksessa tarkastellaan uutisia, erityisesti:

tunteisiin vetoavia sanoja, lähteiden puuttumista, valikoivien kuvien käyttöä (jos kuvia on mukana) ja yksipuolista näkökulmaa tai asiayhteyden puuttumista.

Vinoumien tunnistuslista:

- Tunteisiin vetoava tai sensaatiohakuinen kieli
- Lähteiden puuttuminen tai epämääräiset viittaukset (“asiantuntijat sanovat”)
- Yksipuolinen tai mielipidepohjainen kerronta
- Manipuloiva kuvanvalinta tai kuvateksti
- Asiayhteyden tai taustatiedon puuttuminen
- Latautuneet tai äärimmäiset adjektiivit ja verbit

Esimerkkiotsikko 1

Ahneet teknologiajätit tyrkyttävät vaarallisia tekoälytyökaluja kansalle

Vs.

Teknologiayritykset julkaisevat uusia tekoälytyökaluja kuluttajille

Esimerkkiotsikko 2

Laiskat opiskelijat käyttävät tekoälyä ajattelun sijaan

Vs.

Yhä useammat opiskelijat hyödyntävät tekoälyä
koulutyössään

Esimerkkiotsikko 3

Hallinnasta karanneet mielenosoittajat aiheuttavat kaaosta kaupungissa

Vs.

Mielenosoittajat kokoontuivat ilmaisemaan huolensa kaupungin keskustassa

Esimerkkikatkelma

Teknologiajätit vapauttavat holtittomasti vaarallisia tekoälytyökaluja kansalaisten käyttöön välittämättä yksityisyydestä tai työpaikoista. Asiantuntijat varoittavat, että nämä järjestelmät vakoilevat käyttäjiä ja varastavat ihmisten luovuutta. Hallitukset eivät ole puuttuneet tilanteeseen, ja tavalliset ihmiset jäävät alttiiksi arvaamattomille seurauksille.